

Titel: BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1944-11-27)

Citation: "BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1944-11-27)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1310.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Jens Holt, 42

27/11 44

Kære Holt, Tak for "brevet; lad mig prtfve strax at opklare de e ;dnu dun- ile punkter i glossematikens labyrint. Tag det latinsxe tegn -ibus: i tegnudtrykket haves her KMt* (idet jeg ser bort fra akeenterne) 4 taxemer: i, b, u, s; i tegn- indholdet haves 2 taxemer: 'dat./abl.*, »piur.'. Ingen af disse taxemer er i sig selv et tegnudtryk resp. et tegnindhold; men de har hver især selvstændig komrautation, saaleues at der fremkommer et nyt tegn, blot man udskifter edt af disse taxemer med et andet: f. ex. b med m til -iraus, hvorved indholdet bliver et andet: »piur!* »1. pers.», 'aktiv1; eller 'piur.' med »sg.', hvorved udtrykket bliver et andet: -1 eller -e, - Hier tag exemplet *ko': i ud- trykket haves k og o (altsaa to taxemer; hertil kommer ved en fone- raatisk analyse endvidere en akcent samt stadet, hvis stadet ikke forklares som signal); i indholdet kan vi ligeledes regne med to taxemer: »hun* plus »oxe* (flere, dersom 'oxe' kan videreanalyseres). Ingen af disse taxemer er i sig sele et tegnudtryk resp. et tegnindhold; men de har hver især selvstændig kommutation: ud- skiftes k med l eller o med af, faas andre indhold; udskiftes *hun» mod »han* faas udtrykket tyr, og tforftf/ udskiftes *oxe' med 'hest' faas udtrykket hoppe. jft tegn er da en forbindelse af en enhed af udtrykstaxeraer med en enhed af indholdstaxeraer. Med en enned mener jeg altid noget, der kan være siraplext eller komplext: en periode (eller i min strengere terminologi: en nexi) er en enhed af sætninger (en enhed af nexus); meningen hermed er, at den kan bestaa af een sætning (1 saa fald en hovedsætning) eller af to eller flere s tætninger (i saa fald sædvanlig en hovedsætning og een eller flere bisæt- ni/jger). Jbkt tegn kan altsaa 1 sit^indhold have fkftf eet eller flere taxemer, @g ligesaa 1 sit udtryk: et tegn er en enhed af eet eller flere indholdstaxemer og eet eller flere udtrykstaxemer. Saaledes er der i tegnet 1 i tegnnækken ftf/tftftftftfYtftftfg for-hand- 1-ing kun eet udtrykstaxem; og dersom 'oxe' i Ae kunde videre- analyseres, vilde der 1 tegnet oxo kun være eet indholdstaxem. At der kun er eet, er et særtilfælde. 1 kraft af dette princip er det latinske l og den danske in- terjektion "ih" i udtrykket baade en periode, en nexus, en Junk- tion (dvs stavelseenhed), en stavelse og en central stavelsedel. Se især Omkr.sprt.grl. side 42 tfverst, Jeg synes ikke jeg har gjort mig skyldig i nogen uklarhed. Sral, definitionen af enhed side 76; i denne definition er med vilje intet involveret om hvor- vidt enheden er simpel eller sammensat.

2

Om de franske saakaldte bundne pronominer mente Jeg, at - un- der forudsætning af at den antydede analyse er rigtig - de Join er udtrykssfcørrelser, Analogien med øøbWjf ce-e-i-d-i var tænkt saa- ledes: et tegnudtryk kan være Visiret*, dvs fordelt over forskel- lige punkter i kæden, adskilte ved andre tegn eller tegndeles; saa- ledes er det tegnudtryk, der svarer til tegnindholdet 'falde* (og •fælde'), c plus dj og det tegnudtryk, der svarer til tegnindhol- det 'perfektum', er ce plus i plus personendelsen, Sml, dansk m-æ-nd, hvor indholdet *uir' er udtrykt ved m plus n(d). Paa samme maade mener jeg, at f, ex, *2, person sing,' i fransk er udtrykt ved tu plus personendelsen, Altsaa bliver der ikke brug ■ for at registrere nogen relation i indholdet mellem to størrelse^ der er nemlig kun een, som blot er udtrykt ved to størrelser, Er det klart nu? Ellers gaar vi videre. Vi maa jo sørge for, at du er rigtig oplyst, naar du oven i købet holder foredrag om '»Hjelmslevs sprogteori". s Eller intet nyt. Gid vi snart havde en ende paa krigen, og den rigtige ende. Jeg synes stadig det er meget svært at mobill- sere arbejdsrumret.

Din hengivne